

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

PROGRAM DELA LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM za leto 2021

Pripravil:

Aleš ZIDAR – strokovni vodja DRPSN

november 2020

1. IZHODIŠČA ZA DELOVANJE LAS

LAS med Snežnikom in Nanosom mora izvajati ključne naloge LAS, ki izhajajo iz naslednjih programskih dokumentov:

- Strategije Evropa 2020,
- Partnerskega sporazuma med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014-2020,
- Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020,
- Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020,
- Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014-2020,
- Regionalnega razvojnega programa Primorsko-notranjske regije za obdobje 2014-2020 in
- Strategije lokalnega razvoja LAS med Snežnikom in Nanosom.

Te naloge lahko izvaja samo LAS in so:

- animacija območja, zagotavljanje informacij zainteresiranim prebivalcem na območju LAS, spodbujanje izvajanja operacij ter pomoč potencialnim upravičencem pri pripravi operacij;
- izvajanje in uresničevanje ciljev, zastavljenih v SLR za celotno programsko obdobje;
- spremljati in vrednotiti ter skrbeti za pravilno izvajanje operacij v skladu s SLR in tudi za doseganje mejnikov in ciljev operacij ter imeti pregled nad izvajanjem operacij tudi po izplačilu sredstev;
- izvajati postopke za izbor operacij, izbrati operacije in jih predložiti v končno potrditev v skladu s postopki zadevnega sklada;
- skrbeti za informiranost upravičencev v zvezi s pravicami in dolžnostmi tudi po zadnjem izplačilu sredstev;
- zagotoviti posredovanje vlog ter zahtevke za izplačilo za posamezne podukrepe, v skladu z posebnimi pogoji zadevnega sklada iz SLR;
- predhodno preverjati upravičenost stroškov, skladnost s SLR in operativnimi programi, preverjati, ali imajo nosilci operacij zmožljivosti za izvajanje operacij in zakonitost izvedenih operacij;
- sodelovati z organi upravljanja, revizijskimi organi ter drugimi nadzornimi organi vseh zadevnih skladov;
- pripravljati letna poročila o izvajanju SLR in letni načrt aktivnosti v skladu s drugim odstavkom 49. člena Uredbe;
- pred posredovanjem zahtevka za izplačilo preveriti, da so sofinancirane operacije označene, v skladu s pravili označevanja, določenimi za zadevni sklad;

2. PREDVIDENA SREDSTVA ZA DELOVANJE

2.1. SREDSTVA MKGP ZA LETO 2021

MKGP kot organ upravljanja za Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), ki je vodilni sklad LAS med Snežnikom in Nanosom, je 18.8.2016 sprejel Odločbo o potrditvi SLR in LAS, s katero je določil obseg financiranja LAS za programsko obdobje 2014-2020. Skupni znesek sofinanciranja je 1.769.560,00 €, od tega 1.092.760,00 € iz EKSRP in 676.800,00 € iz ESRR (Evropskega sklada za regionalni razvoj). Stroški vodenja LAS, pridobivanja strokovnih znanj in animacije ne smejo preseči 20% vseh sredstev, ki jih LAS v celotnem

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

programskem obdobju 2014 - 2020 prejme na podlagi odločbe – tako bo za delovanje LAS iz EKSRR namenjeno 349.912,00 €.

Za leto 2021 so predvidena sredstva CLLD v višini 45.868,00 €, kar pomeni tri zahtevke. Od tega je lahko za tekoče stroške namenjeno maksimalno 75% sredstev, ostalo je namenjeno stroškom animacije LAS. Pri teh sredstvih je potrebno načrtovati tudi dokončno vračilo najetega posojila pri Slovenskem regionalnem razvojnem skladu. To so zadnja sredstva za delovanje LAS v tem programskem obdobju.

Za vodenje lokalnih akcijskih skupin se iz sklada CLLD sofinancira do 100% upravičenih stroškov.

2.2. SREDSTVA PARTNERJEV IN OBČIN ZA DELOVANJE LAS

Občine Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna kot partnerji lokalne skupnosti na osnovi posebnega izračuna zagotavljajo določen del sredstev za delovanje LAS in likvidnostna sredstva za sofinancirani delež MKGP. Na osnovi teh sredstev se v veliki večini načrtujejo aktivnosti v sklopu delovanja LAS v letu 2021, dodatno pa se načrtuje še vodenje in izvajanje skupnih projektov občin. Skupni znesek sofinanciranja občin znaša 26.562,90 € po občinah pa:

- Občina Ilirska Bistrica 10.658,40 € oziroma 40,13%;
- Občina Pivka 5.846,70 € oziroma 22,01%;
- Občina Postojna 10.057,80 € oziroma 37,86%.

Ostali partnerji zagotavljajo delovanje LAS s plačilom članarine v višini 50,00 €, kar za leto 2021 pomeni 1.200,00 €.

Za udeležence strokovnih ekskurzij LAS je predvideno sofinanciranje neupravičenih stroškov aktivnosti v skupni višini 2.700,00 €.

2.3. DODATNA SREDSTVA ZA PROJEKTE SODELOVANJA IN SKUPNE PROJEKTE LAS

Načrtovana sredstva za izvajanje so v skupni vrednosti 28.250,51 €, od tega je sofinancirano iz CLLD 21.883,41 € za stroške dela in 4.158,47 € za ostale stroške. Pri tem je potrebno načrtovati še sredstva DRPSN za pokrivanje razlike med sofinanciranim deležem stroškov in celotnim stroškom aktivnosti, ki jih bo DRPSN zagotavljal iz lastne dejavnosti v višini 2.208,63 €.

Na osnovi razpisa MKGP za operacije sodelovanja je LAS pridobil šest operacij, od katerih je za leto 2021 načrtovano izvajanje 3 projektov – zaključek projekta III.2. Človek in biosferna območja (MAB), izvajanje projekta III.7. DUO - domača in umetnostna obrt in novega projekta III.8. Kolesarska mreža na podeželju.

V letu 2021 se bodo predvidoma izvajali skupni projekti II.3. Spodbujanje kulturnega utripa v regiji 3, II.4. ICST – Generator kompetentnega kadra, II.5. Spodbuditev Turističnega utripa v regiji in II.6. Socialno podjetje. Pri vseh projektih nastopa DRPSN kot vodilni partner, ki nosi tudi del svojih stroškov.

Podrobno so vsebinske obveznosti opredeljene v točki 4 Programa dela LAS, finančne obveznosti pa razdelane v prilogi 2 in 3 Programa dela LAS.

2.4. LASTNA SREDSTVA VODILNEGA PARTNERJA DRPSN

Za zagotavljanje lastnega deleža pri izvajanju ostalih aktivnosti, načrtuje vodilni partner DRPSN še sredstva iz lastne dejavnosti v višini 2.909,85 €.

3. AKTIVNOSTI LAS

Osnovne aktivnosti, ki jih bo za LAS opravljal vodilni partner na osnovi Pogodbe o nalogah vodilnega partnerja pri lokalno zasebnem partnerstvu Lokalne akcijske skupine med Snežnikom in Nanosom temeljijo na upravičenih stroških vodenja LAS in so naslednje:

3.1.1. Zastopanje LAS v upravnih in finančnih zadevah – delovanje LAS – POSREDNI STROŠKI I/3:

- nudenje organom LAS prostorsko, logistično, administrativno, strokovno in tehnično podporo, ki jo ti potrebujejo za svoje delovanje,
- na svojem poslovnem naslovu gostuje poslovni naslov LAS, tako da zagotavlja naslov za sprejem pošte za LAS in tudi sprejema pošto za LAS,
- zagotavljanje in ažurno upravljanje s spletno stranjo LAS, na kateri se objavlja splošne akte in dokumente LAS, javne pozive LAS, rezultate javnih pozivov z informacijami o sofinanciranih projektih in druge informacije, namenjene večji informiranosti subjektov, ki so bili izbrani na javnih pozivih LAS,
- zagotavljanje javnosti delovanja LAS in opravljanje dejavnosti stikov z javnostjo,
- opravljanje drugih nalog, določenih v splošnih aktih LAS ali s sklepi organov LAS, ki so povezane z izvajanjem nalog po pogodbi ali z doseganjem namena LAS in
- ostali stroški delovanja pisarne.

3.1.2. Delovanje LAS – STROŠKI OSEBJA I/1.3.:

V tej točki so v finančnem načrtu opredeljeni stroški povezani z izvajanjem tekočih aktivnosti LAS in vodenjem projektov za strokovnega vodjo, stroški animacije LAS in ostalih zaposlenih za animacijo in svetovanje pa so predvideni pri točkah 3.2.1 in 3.2.2. Opredeljeni so stroški strokovnega vodje LAS za tekoče delovanje:

- organiziranje delovanja LAS, skrb za dokumentacijo in arhiv LAS,
- informiranje članov LAS o svojem delu,
- priprava letnega poročila o delu in finančnega poročila LAS, posredovanje Upravnemu odboru LAS v sprejem,
- priprava letnega načrta aktivnosti LAS, posredovanje Upravnemu odboru LAS v sprejem,
- sodelovanje z drugimi Lokalnimi akcijskimi skupinami,
- sodelovanje z državnimi organi, revizijskimi in nadzornimi organi,
- vodenje in koordinacija skupnih projektov LAS,
- priprava letnih načrtov aktivnosti za potrebe pridobivanja sredstev za delovanje LAS in za animacijo in pravočasno posredovanje pristojnemu organu oziroma skladu.

3.1.3. Stroški usposabljanja osebja za potrebe upravljanja in delovanja LAS:

- sodelovanje v mreži slovenskih LAS – DRSP v smislu izobraževanja in usposabljanja osebja,
- sodelovanje na delavnicah, usposabljanjih in posvetih v organizaciji KO CLLD,
- sodelovanje na strokovnih posvetih LAS (predvidoma 2) in
- članarina za mrežo slovenskih LAS - DRSP

3.1.4. Stroški, vezani na odnose z javnostmi in promocijo LAS, vključno s stroški mreženja:

- zagotavljanje varnega elektronskega predala za prejem elektronske pošte za LAS in kvalificirano elektronsko potrdilo za oddajo vlog in zahtevkov,
- dostop do informacijskih sistemov ustreznih skladov pred vlaganjem vlog in zahtevkov za izplačilo,
- objava člankov, prispevkov, reportaž in obvestil v pisnih medijih ter preko radijskih postaj in televizijskih postaj, ki pokrivajo vse tri občine in širše,
- vzdrževanje baze e-naslovov za pošiljanje e-novic,
- obveščanje preko spletne strani, oglasnih tabel občin in na drugih javnih mestih,
- obveščanje preko direktne in elektronske pošte,
- sodelovanje društva na okroglih mizah, posvetih, lokalnih dogodkih,
- vključevanje prebivalcev v aktivno sodelovanje pri posredovanju zanimivih informacij (pristop od spodaj navzgor); navezovanje osebnih stikov,
- vzdrževanje strani, zakup domene in strežnika – zunanji izvajalec (partner LAS),
- pomoč pri upravljanju vsebin letno 120 ur x 5,00 – v sodelovanju s partnerji LAS,
- prevajanje tekstov za angleško različico spletne strani – v sodelovanju s partnerji LAS,
- pomoč pri upravljanju vsebin za družabna omrežja (Facebook),
- ažuriranje spletne strani v smeri informacij o:
  - različnih ponudnikih (izdelkov, turističnih, gostinskih, namestitvenih in drugih storitev, prireditev, ponudbe za starejše, ...)
  - aktualnih razpisih, pozivih
  - programu dela društva in tekočih aktivnostih
  - aktih, ki urejajo delovanje društva in akte vezane na RPP
  - novostih
  - izobraževanjih, usposabljanjih, posvetih, delavnicah, ... društva in ostalih ponudnikov (RRA, LPC, RC, LU, društev, ...)
  - mailing in ostale interaktivne vsebine (forum, geslo za člane za dostop do določenih vsebin,....)

3.1.5. Finančni stroški:

- Finančno vodenje delovanja LAS – računovodstvo.

3.1.6. Stroški, povezani s spremljanjem in vrednotenjem SLR:

- zagotavljanje vseh potrebnih informacij za omogočanje spremljanja in vrednotenja SLR,
- spremljanje in vrednotenje izvajanja SLR,
- predlaganje Upravnemu odboru LAS spremembo SLR, če se oceni, da je to potrebno,
- udeležba na dogodkih povezanih s spremljanjem SLR,
- stroški delovanja Upravnega in Nadzornega odbora LAS, delovanja Skupščine LAS,
- stroški delovanja Ocenjevalne komisije za ocenjevanje operacij SLR,
- do 31. marca za preteklo leto priprava letnega poročila o izvajanju SLR, kjer se navede tudi podatke o doseganju ciljev strategije in o izpolnjevanju obveznosti za preteklo leto, posredovanje pristojnemu skladu oziroma organu.

3.2.1. Stroški, povezani z izmenjavo med zainteresiranimi stranmi z namenom zagotavljanja informacij in spodbujanja SLR (ANIMACIJA):

Zaradi zaključevanja programskega obdobja se je obseg nalog pri animaciji za nove projekte zmanjšal, začenja pa se obdobje priprav nove SLR. Iz tega razloga je za izvajanje aktivnosti te točke in naslednje 3.2.2. točke načrtovano 25% dela strokovnega vodje in v manjši meri delo projektnega svetovalca, ki bo v osnovi izvajal aktivnosti vodenja in koordinacije skupnih projektov in projektov sodelovanja. Aktivnosti so naslednje:

- sodelovanje pri promociji Strategije lokalnega razvoja,
- izvajanje aktivnosti za pripravo nove SLR LAS (delavnice),
- priprava in distribucija promocijskega gradiva, s katerim se predstavlja Strategijo lokalnega razvoja,
- izvajanje informiranja, animacije in motivacije prebivalcev ter drugih subjektov iz območja LAS,
- spodbujanje k sodelovanju na javnih pozivih LAS in k drugim oblikam sodelovanja pri izvajanju SLR,
- zagotavljanje informacij vsem zainteresiranim na območju LAS o delovanju LAS in o SLR,
- upoštevajoč splošne akte LAS in druge predpise priprava javnih pozivov LAS in razpisne dokumentacije,
- objava javnih pozivov LAS in razpisne dokumentacije na spletni strani LAS ter obvestilo o tem po potrebi tudi v medijih,
- skrb za izvedbo javnih pozivov LAS, za izdelavo s tem povezane dokumentacije in za nemoteno delovanje Ocenjevalne komisije in
- posredovanje na javnih pozivih izbranih projektov v potrditev pristojnemu organu oziroma skladu.
- promocija operacij SLR LAS in partnerjev na lokalnem območju in navzven:
  - promocija na treh največjih lokalnih prireditvah na območju LAS
  - promocija na Festivalu slovenskih LAS (junij)
- priprava novic in predstavitev operacij v smislu animacije upravičenosti na lokalnih televizijah TV Galeja, TV Proteus in TV Vascom ter na lokalni radijski postaji Radio 94

3.2.2. Stroški za podporo potencialnim upravičencem z namenom oblikovanja in priprave operacij ter vlog (ANIMACIJA, SVETOVANJE):

- skrb za krepitev subjektov na območju LAS za razvoj in izvajanje projektov, vključno s spodbujanjem zmogljivosti njihovega upravljanja projektov, tako da se jim nudi strokovno svetovanje in podporo pri pripravi, upravljanju in vodenju projektov,
- zbiranje projektnih idej, ki jih predlagajo člani LAS in drugi subjekti iz območja LAS, ter pomoč pri njihovem razvijanju,
- priprava in vodenje projektov LAS povezanih s sodelovanjem LAS z drugimi Lokalnimi akcijskimi skupinami,
- spremljanje izvajanja projektov, ki so bili izbrani na javnih pozivih LAS, kar zajema tudi spremljanje mejnikov in ciljev projektov, izvajanje nadzora nad njihovo izvedbo in financiranjem,
- informiranje izvajalcev projektov o njihovih pravicah in obveznostih, vključno z obveznostmi po zadnjem izplačilu sredstev,
- izvajanje nadzora nad izvajanjem projektov pred in po izplačilu sredstev,
- zagotavljanje posredovanja vlog in zahtevkov za izplačilo v skladu s pravili ustreznega sklada in
- pred posredovanjem zahtevkov ustreznemu skladu za povračilo stroškov preverjanje, če so upoštevana pravila označevanje, upravičenost stroškov in skladnost s Strategijo lokalnega razvoja ter operativnimi programi,
- izvedba delavnice Priprava zahtevka za sofinanciranje operacije

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

- sodelovanje v mreži slovenskih LAS – DRSP s ciljem izmenjave, priprave in sodelovanja v skupnih operacijah SLR
- delovni obiski ostalih območij (potencialnih območij drugih LAS-ov), preveritev skupnih interesov za sodelovanje in eventualno skupno prijavo za projekte sodelovanja
- V okviru priprave projekta sodelovanja Trajnostni turizem na zaščitene območjih je v letu 2021 predvidena še udeležba na prestavljenem zaključnem partnerskem srečanju na Portugalskem (Madeira maj 2020 – letalske karte so že plačane)
- Izvedba dvodnevne strokovne ekskurzije z ogledom dobrih praks na območju Biosfernega območja Mura – delno financirana iz projekta sodelovanja
- izvedba animacijske delavnice – predstavitev in ogled operacij LAS za partnerje LAS (avtobusni ogled), ki ga bomo razširili z ogledom dobrih praks sosednjih LAS (prestavljeno iz leta 2020)
- sodelovanje v koordinacijskem odboru LAS področja Brkinov, Krasa, Istre in Kvarnerja
- Izvajanje mednarodnega sodelovanja – obisk mednarodnih srečanj, sodelovanje v Bruslju, udeležba na delavnicah (predvidoma tri letno).

4. Bančni stroški:

- Bančni stroški vodenja TRR – so neupravičeni stroški delovanja LAS in je potrebno zagotavljati njihovo pokritje iz drugih virov financiranja vodilnega partnerja LAS.

5. Materialni stroški:

- Gre za ostale materialne stroške delovanja LAS, ki niso upravičeni stroški delovanja LAS in je potrebno zagotavljati njihovo pokritje iz drugih virov financiranja vodilnega partnerja LAS.

6. Tožbe, upravni spori, takse:

- Stroški tožb, upravnih sporov in taks, ki niso upravičeni stroški delovanja LAS in je potrebno zagotavljati njihovo pokritje iz drugih virov financiranja vodilnega partnerja LAS.

4. SKUPNE OPERACIJE LAS 2020 – II/...

V letu 2020 se bodo izvajali štiri skupni projekti, ki jih v imenu občin vodi in izvaja LAS oziroma vodilni partner. Izvajanje teh aktivnosti je trenutno del delovnih aktivnosti projektnega svetovalca, v primeru dodatnega obsega del na izvajanju novo pridobljenih projektov, pa se bo v letu 2021 (odvisno od razpoložljivih sredstev za izvajanje novih projektov) dodatno zaposlovalo.

Načrtovani so naslednji projekti:

II.3. Spodbujanje kulturnega utripa v regiji 3

Operacija je nadgradnja preteklih operacij Spodbujanje kulturnega utripa 1+2, prijaviteljev Občine Pivka in Ilirska Bistrica. Namen je nadaljevanje razvoja skupnih vsebin na področju kulture in izobraževanja, organizacija skupnih tematskih prireditev. Enotna multimedijaska informacijska mreža in oprema, ki se je

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

skozi pretekle operacije vzpostavila v KD Pivke in KD Ilirske Bistrice, nam sedaj omogoča razvoj novih programov in aktivnosti, ki ustvarjajo trajnostno medsebojno povezanosti in sodelovanje ter družbeno angažiranost prebivalstva celotne regije, hkrati pa omogoča razvoj novih inovativnih programov, ki naslavljajo vključevanje ranljivih skupin v celotni regiji.

Pri izvajanju operacije poleg nosilnega partnerja LAS sodelujejo 4 partnerji: Občina Postojna, Občina Pivka, Občina Ilirska Bistrica in Zavod Znanje Postojna. Operacija bo potekala v ENI FAZI od januarja 2020 do septembra 2020. Operacija bo pripomogla k izboljšanju kulturne infrastrukture v Kulturnem domu Postojna ter se vsebinsko dopolnjevala in nadgrajevala operaciji Spodbujanje kulturnega utripa v Občini Pivka in Ilirska Bistrica. Z operacijo se bo v dvorano namestilo novo platno, novo lučno tehniko, projektor in video predvajalnik, ki bo omogočal podporo projekcij in predvajanj visoko resolucijskih video in avdio vsebin. Tehnika, ki bo nameščena v Kulturni dom Postojna, bo omogočala širši frekvenčni spekter predstav ter bo omogočala gostovanje tehnično zahtevnejših prireditev, ki bodo spodbujale trajni razvoj vsebin s področja kulture in izobraževanja ter dale neko dodano vrednost. Operacija zaokrožuje cikel operacij Spodbujanja kulturnega utripa v regiji in v ta namen se bo na območju LAS vpeljal nov vzgojno-izobraževalni program FILMARIJA. V okviru programa se načrtuje: na območju Občine Postojna 3x filmskih projekcij s predavanji(3x) in delavnicami (1x); na območju Občine Pivka 2x filmske projekcije s predavanji (2x); na območju Občine Ilirska Bistrica 2x filmske projekcije s predavanji (2x). Implementacija inovativnega programa predstavlja pomemben doprinos na področju filmske vzgoje otrok in mladih. Obe aktivnosti zagotavljata dolgoročno spoznavanje, druženje, sodelovanje in povezovanje prebivalstva in ranljivih skupin na območju vseh treh razvojnih partnerjev. Izvedba investicije v infrastrukturo kulturnega doma bo omogočala organizacijo in izvedbo zahtevnejšega kulturnega programa tudi po končani operaciji, prav tako, bo omogočala razvoj in nadaljnjo implementacijo inovativnega vzgojno-izobraževalnega programa za mlade in otroke (FILMARIJA) tudi po zaključni operacije.

Finančna konstrukcija je v prilogi 2 Programa, vrednost projekta je predvidena na 86.472,00 EUR, delež na LAS je 2.500,00 €.

II.4. ICST – Generator kompetentnega kadra

Sodobna tehnologija je izredno povezana s tehniko, pri čemer gre za tehnološke naprave in programsko opremo. Kombinacija obojega je združena v ICST (inovativnem centru sodobnih tehnologij), ki je prvenstveno namenjen izobraževanju mladine (dijakov in študentov), zaposlenih in brezposelnih. Trenutno veljavni izobraževalni programi na področju strojništva (strojni tehnik in oblikovalec kovin – orodjar) znotraj obstoječih kurikulumov omogočajo mladim spoznavanje tehnoloških naprav, ne omogočajo pa razvijanje kompetenc, ker je vsebina okrnjena in obseg ur premajhen. Zaradi navedenega dijaki nimajo možnosti razvijati veščin in spretnosti, ki so pogoj za razvoj kompetence. V okviru operacije se bosta zato razvila in pripravila dva kurikula, enega za program strojni tehnik in drugega za program oblikovalec kovin – orodjar. Oba bosta integrirana v formalni program izobraževanja.

Kurikula bosta razvita v drugi fazi operacije, kjer bo partner operacije ŠC Postojna za potrebe razvoja in priprave kurikula izvedel pilotno sodelovanje med partnerji: ICST – podjetja – dijaki. Namen je, da bosta pripravljena kurikula odlikovala potrebe gospodarstva po kompetencah na področju sodobnih tehnologij.

Z operacijo se bo tehniko in uporabo sodobnih tehnologij ICST promoviralo tudi med osnovnošolci zadnje triade. Namen zgodnje promocije je, da se jih spodbudi k vpisu v programe strojništva in s tem prispeva k potrebam trga dela v vseh treh občinah. S ciljem spodbude k vpisu v tehnične programe bodo znotraj operacije pilotno izvedeni tehnični dnevi za osnovnošolce. Na osnovi pilotnih izvedb se bodo razvila dva programa tehničnih dni za osnovnošolce, ki bodo po zaključku projekta namenjeni vsem

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

šolam v vseh treh občinah. Programa bosta pripravljena tako, da bosta zasledovala cilje osnovnošolskega kurikula tehnike na področju dela s kovinami.

Z rezultati in aktivnostmi se bo posredno prispevalo k razvoju regije, saj bodo mladi zaradi boljše kompetentnosti ob zaposlitvi dosegali višje dohodke prej kot bi jih sicer. Istočasno se inovativno pristopa k zagotavljanju ustreznega dotoka kadrov na trg in ustvarja povezovanje partnerjev iz različnih nivojev in sektorjev (osnovne šole – ICST – podjetja).

Nosilec operacije je Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom, partnerji pa Šolski center Postojna, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, OŠ PIVKA in OŠ Miroslava Vilharja Postojna. Finančna konstrukcija je v prilogi 2 Programa, vrednost projekta je predvidena na 58.821,71 EUR, delež na LAS je 1.760,46 €.

II.5. Spodbuditev Turističnega utripa v regiji

Pri operaciji Spodbuditev turističnega utripa v regiji gre za nadgradnjo doseženih rezultatov dosedanjih operacij Kulturni utrip (1,2,3), ki so jih občine izvajale z namenom izboljšanja pogojev delovanja kulturnih domov v posamezni občini in njihove dodane vrednosti pri njihovem povezovanju.

Ta operacija dodaja kulturnim domovom novo dimenzijo, saj še nadgrajuje njihovo povezovanje v dodatno turistično ponudbo in s tem povezano ureditev prostorov. V občini Postojna pa se načrtuje še ureditev objekta grad Haasberg, s čimer se ohranja naravno-kulturno dediščino in zgodovinske vrednote naselja Planina in Pivške kotline.

V operaciji bosta v avlah Doma na Vidmu v Il.Bistrici in Krpanovega doma v Pivki urejeni informativni točki za obiskovalce. Pri ureditvi avle v Domu na Vidmu gre za ureditev vhodne avle, kjer se bo zamenjalo dotrajano stavbno pohištvo, uredilo stene in stropove, posodobilo razsvetljavo prostora in namestilo opremo za sprejem in informiranje obiskovalcev. Opremo bo možno premikati in s tem prostor prilagajati različnim funkcijam ali namenom -sprejemom, promocijam, predstavitev in razstavam, ki so pomembne tudi z vidika obogatitve turistične ponudbe za obiskovalce mesta.

V avli Krpanovega doma v Pivki bo v okviru operacije urejena osrednja turistično-informacijska točka za obiskovalce. V objektu potekajo vse največje kulturne prireditve v občini, v njem se nahaja kinodvorana, knjižnica, kegljišče ter številna mlada podjetja, v letu 2021 pa je predvidena še ureditev Interpretacijskega centra za divje zveri. V objektu je nujno potrebno urediti centralno informacijsko točko, kjer bodo obiskovalci pridobili vse potrebne informacije tako glede vsebin v Krpanovem domu, kot tudi ostale informacije o dogodkih v regiji ter turističnih znamenitostih. Poleg informiranja, se bodo obiskovalci na novi info točki tudi družili in v objektu preživeli dalj časa, saj jim bo na voljo kava ter brezalkoholne pijače. Zaradi novo nastalih možnosti bo tako sam objekt, kot tudi prireditve obiskalo več obiskovalcev, tako gledaliških in kino predstav, kot tudi ostalih institucij v objektu (knjižnica, svetovalne pisarne, kegljišče ipd.). V sklopu projekta bodo izvedene sledeče aktivnosti:

- predelavo in ureditev obstoječega prostora recepcije
- ureditev osrednjega pulta, vključno z vsem potrebnim pohištvom
- namestitev opreme za hrambo in točenje pijač ter kave
- dobavo miz in stolov za obiskovalce
- nakup 2 LCD predvajalnikov za potrebe promocijskih aktivnosti
- nakup stroja za čiščenje površin

Na območju Planine, okolica Grada Haasberg, se bo izvedla investicija v obnovo strehe Grajske štale in rekonstrukcijo zemljanke po vzoru obstoječe. S investicijo se bo omogočilo ohraniti naravno-kulturno dediščino in zgodovinske vrednote naselja Planina in Pivške kotline. Operacija, ki jo bo izvajala Občina

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

Postojna je nadaljevanje uspešno realizirane operacije Revitalizacija grajskega parka Haasberg. Tako bo operacija omogočila nadaljnje ohranjanje dediščine ter prikaz le-te med prebivalci, različnimi generacijami in privabila v regijo obiskovalce vseh generacij in ciljnih skupin. V naslednji fazi bo investicijo podkrepila tudi postavitve stalne etnološke razstave na temo Haasberški obrtniki, ki bo postavljena v notranjosti obnovljene Grajske štale.

Cilji operacije je z izvedbo načrtovanih aktivnosti ohraniti premično in nepremično kulturno dediščino ter naravno dediščino ter v sodelovanju partnerjev ustvariti nov turističen produkt. S tem bodo partnerji dokazali, da je s povezovanjem dejavnosti in prenosom dobrih praks mogoče ustvariti nov turističen produkt, destinacijo regije prikazati še bolj atraktivno in omogočiti prenos dediščine na naslednje rodove. Operacija bo zagotovo imela multiplikativni učinek tudi na drugih ravneh, kot npr. osvajanje pomembnosti obrti v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, zanimanje za prenočitve, gostinske ponudnike, lokalne izdelke – bodisi prehranske ali rokodelske. S tem bo operacija prispevala tudi k ohranjanju in oživljanju podeželja in mesta ter spodbujala h kreiranju lastnih zgodb in produktov, ki bodo nedvoumno rezultirali v obliki dodatnih zaposlitev. Navedeno bo dvignilo kakovost življenja v regiji tako prebivalcev kot obiskovalcev. Za izvedbo operacije so si partnerji glede na obseg in kompleksnost aktivnosti zadali dobro leto.

Nosilec operacije je Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom, partnerji pa Občina Postojna, Občina Ilirska Bistrica in Občina Pivka. Finančna konstrukcija je v prilogi 2 Programa, vrednost projekta je predvidena na 196.591,76 EUR, delež na LAS je 5.233,80 €.

II.6. Socialno podjetje

Vzpostavitev socialnega podjetja je eden izmed pomembnih kazalnikov LAS, ki ga v dosedanjem izvajanju SLR še nismo dosegli. Doseganje tega cilja je pomembno zato, ker so na podeželju in v kmetijstvu velike možnosti za razvoj socialnega podjetništva. Okolje je ustrezno, saj je ravno to okolje uspelo ohraniti povezanost med ljudmi, medsebojno sodelovanje, povezovanje, kar je eden ključnih elementov socialnega podjetništva. Po drugi strani pa se v okviru socialnega podjetja vzpostavljajo vezi med ranljivimi skupinami prebivalstva, njihovo vključevanje v družbeno življenje na podeželju in iskanje možnosti za njihovo sodelovanje ter zaposlovanje.

Operacija je logično nadaljevanje prizadevanj lokalnih skupnosti in LAS med Snežnikom in Nanosom pri zagotavljanju pridelave kmetijskih pridelkov in zagotavljanju samooskrbe z lokalnimi pridelki in proizvodi, ki so bili izvajani z različnimi projekti v okviru razvoja podeželja. Operacija je v javnem interesu, saj gre za nadgradnjo dosedanjih rezultatov in ugotovljenih potreb na območju LAS med Snežnikom in Nanosom in za zagotavljanje cilja vzpostavitve socialnega podjetništva v okviru Strategije lokalnega razvoja.

Z naložbo v stavbo za distribucijo kmetijskih pridelkov bo partner Kmetija Gregor Slavec pridobila prostor za skladiščenje in prodajo lastnih pridelkov in izdelkov ekološke kmetije Slavec in partnerskih kmetij, čez čas pa tudi kmetij in ponudnikov ekološko pridelane lokalne hrane z območja LAS in širše. V okviru prodaje bo distribucijski center namenjen pripravi pridelkov in izdelkov prodajnega asortimana pred dostavo javnim ustanovam in prebivalcem območja LAS, ter neposrednemu nakupu na kmetiji. Poseben segment dostave bo namenjen ponudnikom namestitvev za ponudbo produkta Zajtrk Zeleni kras. Gre za primer dobre prakse nič ogljičnega odtisa pri pridelavi in prodaji hrane, saj stremi k temu, da hrana potuje čim manj do končnega odjemalca. Za delovanje distribucijskega centra in prodajalne lokalnih pridelkov se bo vzpostavila prodajna spletna stran, s katero se bo poenostavila naročanje, prodaja in distribucija prodajnega programa prebivalcem in javnim ustanovam. Za potrebe dela se bo na kmetiji ustanovilo socialno podjetje, najmanj **za obdobje trajanja projekta** pa na **ново zaposlila ena**

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

oseba z predvidenim nadaljevanje zaposlitve tudi po zaključku projekta. Cilj partnerjev v operaciji je namreč vzpostavitev delovanja socialnega podjetja za daljše obdobje.

Nosilec operacije Društvo za razvoj podeželja bo poleg vodenja in koordinacije poskrbel za usklajeno promocijo aktivnosti operacije, pripravo spletnih vsebin in ustrezne promocijske prireditve za podporo delovanja socialnega podjetja, ki bo ponudnike zastopal pod skupno blagovno znamko v okviru Zelenega krasi. Finančna konstrukcija je v prilogi 2 Programa, vrednost projekta je predvidena na 62.029,88 EUR, delež na LAS je 8.733,88 €.

5. PROJEKTI SODELOVANJA LAS

Za izvajanje projektov sodelovanja je iz EKSRP v celotnem programskem obdobju namenjeno 7.100.000,00 €. MKGP je objavil pet razpisov za sofinanciranje tovrstnih projektov, na katerih je LAS pridobil izvajanje 5-ih projektov, enega pa izvajamo skozi animacijsko delovanje LAS.

1. III.1. Razvoj trajnostnega turizma na zaščitene območjih – Sustainable tourism development in national park/protected area regions

Žal ta mednarodni projekt sodelovanja ni bil potrjen za izvajanje, zato se določene animacijske aktivnosti izvajajo v okviru redne dejavnosti LAS. Ker se zaradi epidemije korona virusa v letu 2020 ni izpeljal zaključni sestanek in srečanje partnerjev na Madeiri, se aktivnost prenaša na maj 2021. Stroški nabave letalskih kart so bili že izpeljani, ostaja samo še strošek namestitve in aktivnosti na zaključnem srečanju kjer bodo potrjeni poročila o izvajanju projekta in izvedene zadnje aktivnosti.

Finančna konstrukcija je v prilogi 2 Programa, vrednost projekta za naš LAS je predvidena na 1.700,00 EUR.

2. III.2. Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem (MAB)

Projekt, v katerem sodeluje 6 slovenskih LAS, se je v letu 2020 zaključil z veliko večino aktivnosti. V projektu so LAS zasledovali osnovni cilj:

- Povezovanje vseh biosfernih območij in povečevanje njihove prepoznavnosti
- Ustvarjanje priložnosti za odprto, odgovorno in trajnostno sodelovanje ter lokalno partnerstvo.

Naš LAS je zaradi epidemije Korona virusa moral prestaviti eno aktivnost v leto 2021 in sicer:

- Izmenjava dobrih praks v drugih BO, skupna srečanja deležnikov in konference – izvedba ogleda biosfernega območja Mura, ki bo predvidoma spomladi 2021.

Projekt se bo zaključil do junija 2021, podrobnosti projekta in finančna konstrukcija so v prilogi 2 Programa, vrednost aktivnosti za naš LAS je predvidena na 2.897,30 €.

3. III.7. Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost

Projekt sodelovanja je bil potrjen v februarju 2019, vendar se je zaradi različnih vzrokov podaljšal do septembra 2021. Rdeča nit sodelovanja štirih lokalnih akcijskih skupin je revitalizacija izbranih domačih in umetnostnih obrti, ki so v preteklosti pomembno zaznamovale območje v operaciji vključenih LAS in

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

so imele velik vpliv na gospodarski in širši družbeni razvoj. Te obrti so na območjih posameznih LAS različne:

- območje LAS društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom – brivsko-frizerski salon Ozbič s stoletno tradicijo v Postojni
- območje LAS loškega pogorja – čevljarstvo
- LAS Vipavska dolina – mlinarstvo in pekarstvo
- LAS s CILJem – z rudarstvom povezane obrti, predvsem izdelava rudarskih svetil ter glinarstvo in izdelava posebni glinenih posod - retort za potrebe žganja cinabaritne rude, dodatno kot protiutež značilnemu moškemu delu še ženski prispevek k družinskemu proračunu: prve čipke, ki so v začetku 18. stoletja prišle na območje Idrijskega in Cerkljanskega, njihova izdelava ter tihotapstvo

Na območju DRPSN imamo malo primerov kakovostno ohranjene snovne in nesnovne dediščine, zato bomo v okviru projekta na osnovi revitalizacije brivsko-frizerskega salona vzpostavili vzorčen primer, ki bo zgled za obnovo preostale dediščine na območju DRPSN, celotne Slovenije in širše. Delujoč salon s stoletno tradicijo bo tako postal zanimiv za domačine, turiste ter strokovnjake s področja ohranjanja in promocije dediščine.

Notranjost brivsko-frizerskega salona, ki bo predmet te operacije, vsebuje opremo v časovni osi od leta 1924 pa vse do konca delovanja salona leta 2015 in bo v okviru projekta obnovljena ter predstavljena skladno z muzeološkimi in konservatorskimi standardi, prostor bo predstavljal živi muzej in bo s tovrstno obnovo zagotavljal nadaljnje delovanje salona.

Z obnovo in revitalizacijo salona želimo oživiti mestno jedro Postojne s podjetniškimi aktivnostmi, kar je tudi danes trend pri upravljanju in oživljanju mestnih središč.

Projekt bo usmerjen širše v promocijo domačih in umetnostnih obrti, zato bo Notranjski muzej dodatno pripravil didaktični program na temo domačih in umetnostnih obrti namenjen ranljivim skupinam. Za časa trajanja projekta bo izvedel najmanj 6 delavnic o domačih in umetnostnih obrteh, ki bodo prilagojene ranljivim skupinam (ženskam, mladim, brezposelnim, starostnikom). Pri izvajanju delavnic bomo vključili ozaveščanje prebivalstva o podnebnih spremembah in prilagajanju nanje ter ozaveščali o okoljski trajnosti, navezujoč se na tradicionalne obrti in uporabo lokalnih, obnovljivih virov.

V sklopu projekta bo izvedena tudi promocijska aktivnost ter oblikovana inovativna storitev salona, obe bosta izhajali iz dediščine salona. Po zaključku obnove bo Občina Postojna oddala prostor v najem brivcu, ki bo nadaljeval dejavnost v salonu.

Podrobnosti projekta in finančna konstrukcija so v prilogi Programa, celotna vrednost projekta je 136.860,64 €, od tega na LAS oziroma vodilnega partnerja v letu 2021 pripadajo stroški koordinacije in vodenja projekta v višini 1.240,11 €.

4. III.8. Kolesarska mreža na podeželju

Projekt sodelovanja, ki je bil potrjen na zadnjem pozivu MKGP in pri katerem sodeluje 12 slovenskih LAS. Gre za izjemno odmeven projekt, ki bo z kolesarsko mrežo povezal občine in LAS-e po Sloveniji: po izvedenih aktivnostih se bo povečala atraktivnost okolja in dostopnost do interesnih točk v občinah znotraj posameznih LAS in med LAS-i. To bo imelo pozitivne učinke na: gospodarstvo (predvsem turizem), prepoznavnost, povezanost vseh deležnikov in trajnostno upravljanje z naravnimi in kulturnimi resursi na območju celotne operacije. Pomemben je tudi prenos dobrih praks z območij kjer se sistem že implementiran na območja, ki sistem kolektivne mobilnosti šele uvajajo.

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

Koristi za območje LAS:

- Večja prepoznavnost »kolesarskih poti« na območju LAS, tudi kot podjetniške priložnosti in inovativna turistična ponudba;
- Pozitiven vpliv na promocijo in prepoznavnost LAS (s povezovanjem z drugimi LAS-i in aktivnostmi operacije bo LAS bolj prepoznaven tako na ravni Slovenije kot tudi širše; promocija operacije; promocija preko socialnih omrežij bo omogočila širšo prepoznavnost);
- Večja turistična prepoznavnost območja LAS.

Ključni rezultati operacije so:

- Uspešno postavljena kolesarska veriga na podeželju;
- V aktivnosti vključene osebe iz ranljivih skupin (mladi v šolah, ženske, starejši, brezposelni);
- Izdelana študija pozitivnih učinkov celotne operacije;
- Izdelava skupne grafične podobe;
- Postavljene 4 izposojevalnice koles na območju LAS (občina Postojna);
- Izvedena predstavitev dobrih praks ponudnikom za pridobitev certifikata »kolesarjem prijazni ponudnik«;
- Vzpostavljena nadgradnja aplikacije mobiln.si;
- Integrirani sistemi na enotno platformo z enotno uporabniško izkušnjo;
- Izdelava 2 promocijskih filmov, posneta 1 TV oddaja;
- Izdelan promocijski material in zaključni dogodek, izdelana spletna stran;
- Izmenjava izkušenj, pridobivanje novih znanj ter prenos dobre prakse med območji.

Navedeni rezultati bodo prispevali k povečani privlačnosti okolij z vzpostavljenim sistemom souporabe koles. Zaradi povezovanja manjših sistemov z že obstoječimi se bo dostopnost znotraj in med območji bistveno izboljšala. Povečala se bo tudi dostopnost do kulturnih in naravnih znamenitosti. Mobilnost, ki je cenovno dostopna in s tem tudi bolj dostopna ranljivim skupinam se na trajnosten in energetsko učinkovit način. Za mnoga okolja se bo uspešno preneslo sistem mobilnosti, ki je tehnološko nov in bo prinašal priložnosti za razvoj nove ekonomije. Tako na nivoju upravljanja in vzdrževanja, kot na nivoju dodatne turistične ponudbe, drugačnega dojemanja okolice in boljšega dostopa do prostorsko omejenih in občutljivih okolij do turistične in druge ponudbe.

Z aktivnostjo certificiranja se poveča privlačnost za kolesarski turizem, kot tudi ozaveščanje ponudnikov o potrebnih ukrepih za povečanje privlačnosti za kolesarjeve. Z digitalizacijo map in lažje dostopnosti do varnih in atraktivnih kolesarskih poti se bo uporaba in varnosti uporabnikov sistema še povečala. Preko tega projekta se bo prenašalo znanje in izkušnje tega in podobnih projektov, ki bodo imeli multiplikativni učinek in rabo kolesarstva.

Podrobnosti projekta in finančna konstrukcija so v prilogi Programa, celotna vrednost projekta za LAS je 137.880,01 €, od tega na LAS oziroma vodilnega partnerja v letu 2021 pripadajo stroški koordinacije in vodenja projekta ter nabava projektorja v višini 6.959,50 €.

6. FINANČNI NAČRT LAS

V prilogi 1: Finančni načrt delovanja LAS 2021

V prilogi 2: Finančne obveznosti partnerjev po projektih